

Результати опитування керівників підприємств Запорізької області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Запорізької області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Запорізької області** у II кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та занадто високі ціни на енергоносії, сировину й матеріали, респонденти очікували зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, водночас стримано оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося подальше зростання цін і девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 57.1%) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 68.4% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 61.9%), у цілому по Україні – 58.4%. Головними чинниками інфляції респонденти називали курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво, воєнні дії та їх наслідки (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 95.0% респондентів (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 83.4%;
- фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 2.4% (таблиця);
- збільшення обсягів реалізації виробленої продукції нижчими темпами, у тому числі на зовнішньому ринку: баланси відповідей – 5.3% та 14.3% відповідно (у попередньому кварталі 28.6% та 37.5%) (таблиця), у цілому по Україні – 10.5% та 9.4% відповідно;
- зростання обсягів інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 18.8% та 37.5% відповідно (у попередньому кварталі – 15.0% та 30.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 0.7% та 7.8% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 30.0% (найнижчі очікування серед регіонів) (у I кварталі 2025 року – «мінус» 23.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- зростання цін на товари / послуги, що купуються, та на продукцію власного виробництва: баланси відповідей – 95.0% та 75.0% відповідно (у попередньому кварталі – 95.2% та 81.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції й вищі темпи зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 75.0% і 35.0% відповідно (у попередньому кварталі – 81.0% і 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки (відмітили 95.0% респондентів), брак кваліфікованих працівників, занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 5).

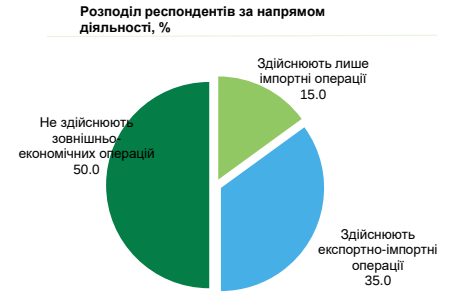
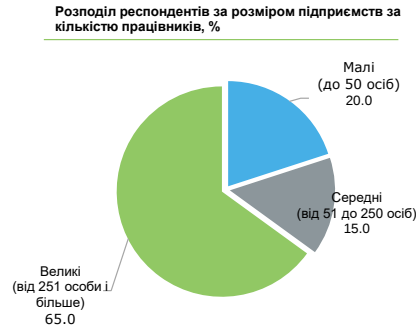
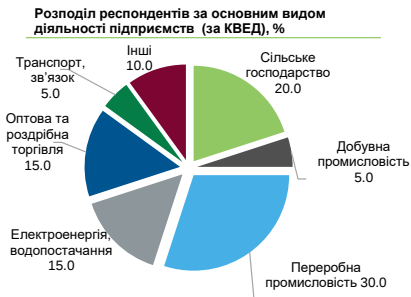
Респонденти очікували зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (їх частка становила 30.0%), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.2%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

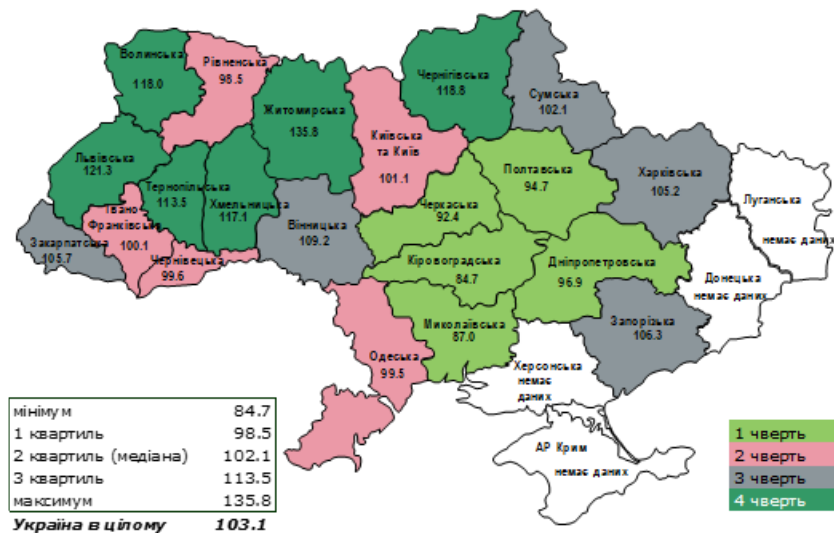
- поточний фінансово-економічний стан поганий: баланс відповідей – «мінус» 30.0% (найнижча оцінка серед регіонів) (у попередньому опитуванні – «мінус» 33.3%), у цілому по Україні – «мінус» 5.3%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 54.5% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 35.7%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 15.8% (у попередньому кварталі – 4.8%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 30 квітня – 28 травня 2025 року;
- опитано всього 20 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Запорізької області щодо ділової активності (за складовими)

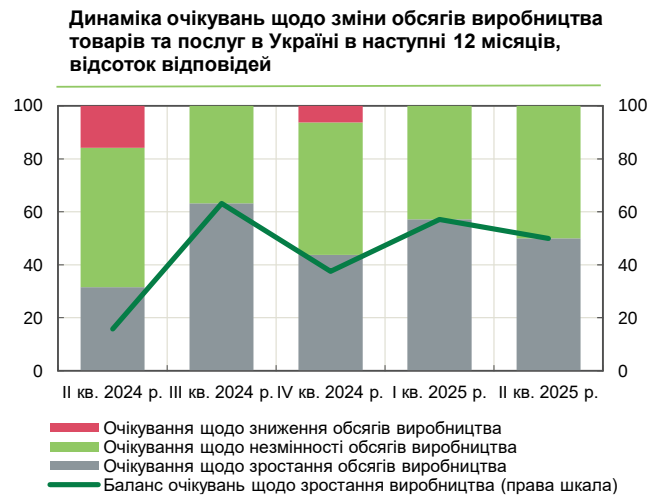
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-5.3	26.3	-6.3	0.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	11.8	31.6	6.7	28.6	5.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-25.0	21.4	-14.3	15.0	18.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-6.3	35.7	0.0	30.0	37.5
кількості працівників	0.0	-10.5	-31.3	-23.8	-30.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

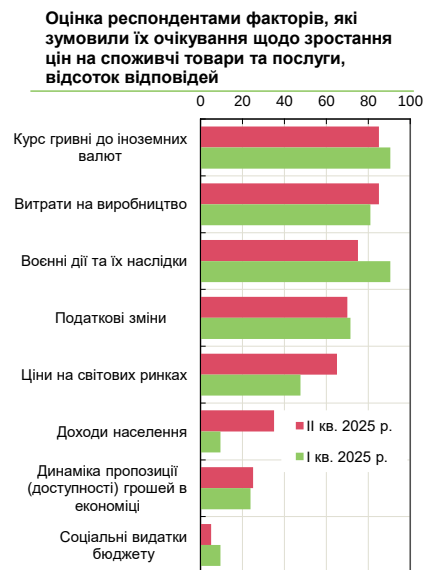
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

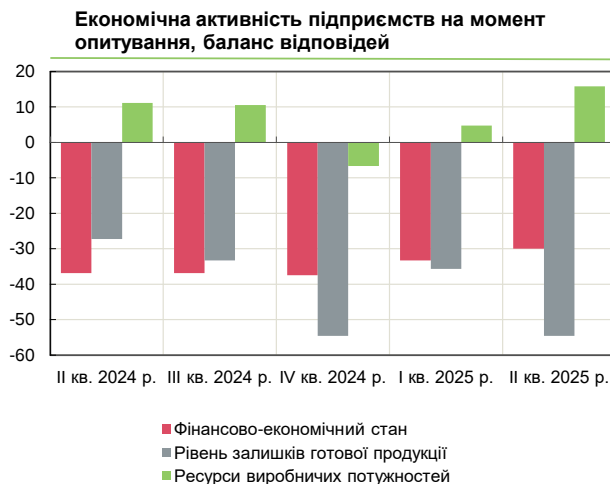
Графік 1

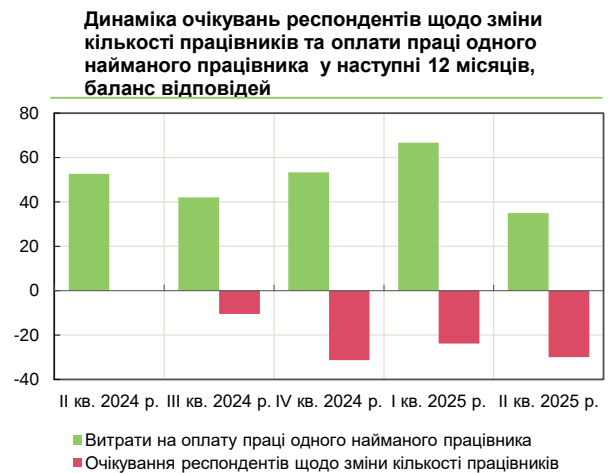
Графік 2

Графік 3

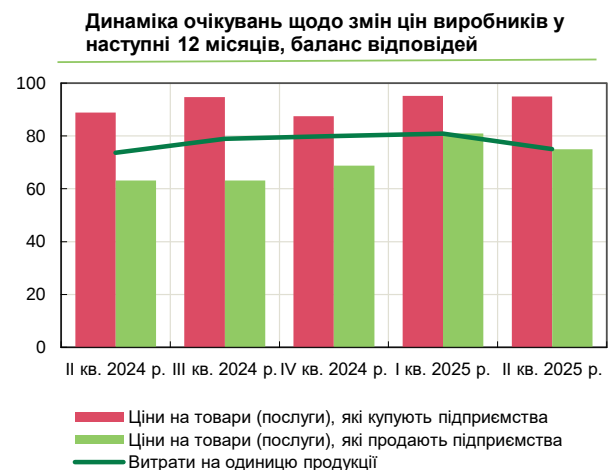
Графік 4

Графік 5

Графік 6

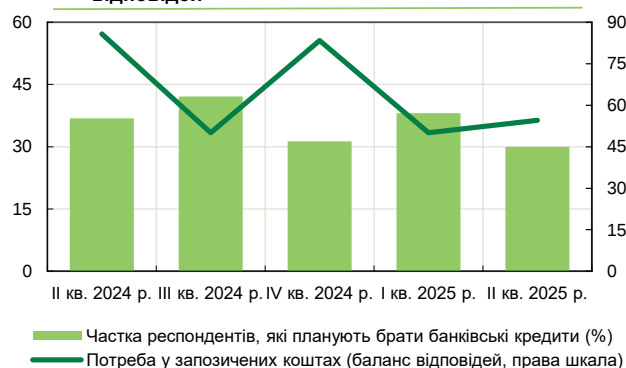
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

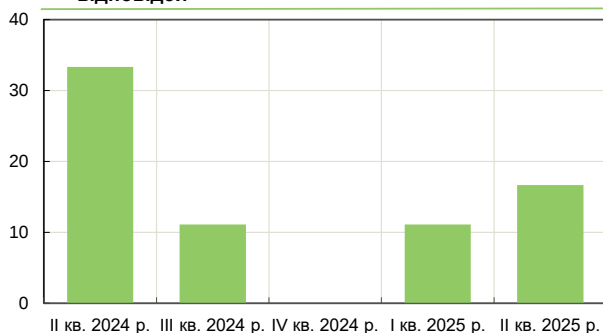
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

